

İŞİĞA DOĞRU

Ayşe Nihal İSHAKOĞLU*

Bir milleti ayakta tutan, hür kılan, gelişip yükselmesini sağlayan üç temel unsur vardır. Bunlar; Dil, Eğitim ve Ekonomik Kalkınmadır.

Bir toplumun bel kemiği niteliğindeki bu üç öğeyi gerçekten uygulayabilen bir devlet, daimi olarak ayakta kalır.

Dil nedir, Dil "millet" dediğimiz insan topluluğunun oluşmasında ve kaynaşmasında en büyük etkidir.

Türklerin Anadolu'da hüküm sürdükleri zamandan kalma eserler incelendiğinde Türk dilinin sade, açık ve kesin anlatımlı bir dil olduğu görülür. Max Müller'in dediği gibi; "Türk dili o kadar mükemmel ve kaideleri o kadar kıyaslıdır ki, bu dili sanki lisanîyat alimleri vücuda getirmiştir.

Fakat Osmanlı İmparatorluğu döneminde Türk aydınları "Osmanlıca" denilen bir karma dile yazmaya özen gösterdiler. Bu dil çok sınırlı bir kesime hitap ediyordu ve halk kesimi bu dili anlayamıyordu. Ömer Seyfettin bu konuyu şöyle değerlendirmiştir; "Evet şimdi lisanımızda Arabî ve Farsî kaideleriyle yapılan cemiler, terki-i izafî, tavsîfî, vasfî terkipler yaşadıkça dilimiz saf ve millî addolunamaz. Bu lisanı kimse anlamaz.

XX. yüzyıla gelindiğinde artık insanlar iletişim kuramıyordu. Millet çeşitli diller kullanan sınıflara bölünmüştü. Bunun üzerine, 12 Temmuz 1932'de Türk dilinin yabancı dillerin etkisinden kurtulması ve Türk dilini

* Fatih Üniversitesi

araştırmak, geliştirmek, aydınlarla halk arasındaki kültür farklılığını ortadan kaldırmak amacı ile Türk Dil Kurumu kuruldu.

Bu kurumun kurulması Atatürk"ün Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda yapılan bir inkılâptır.

Atatürk ve yeni Türk Aydınları, "Ülkesini, yüksek istiklâlini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğunda kurtarmalıdır, görüşünü savundular.

Bugün bizler bu mücadelenin içindeyiz. Kendi kültürümüzü, özümüzü taşıyan Türk dili, bilinçli veya bilinçsiz yok ediyor. Oysa ki, bir milletin hislerini ve benliğini en iyi ortaya koyabilecek varlık, kökeninde o toplumun içinde doğan dildir. Bernard Show"ın da dediği gibi "Kendi dilini tam olarak bilmeyen, başka bir dili de öğrenemez."

O zaman niçin kendi dilimize yabancı kelimeler katıyoruz? Aslında kullanılan tüm yabancı kelimelerin Türkçe karşılığı mevcut ama bizler kendi dilimizi kullanmak yerine yabancı sözlükleri kullanmayı tercih ediyoruz. Niçin mi? "Şüphesiz siz için..." işte bundan vazgeçelim... Fikre, hisse ehemmiyet verelim. Yazılarımız sade, beyaz, muhteşem olsun..."

Artık bazı şeyleri değiştirmenin zamanı gelmiştir. Kendi dilimizi dağınık ve yabancı terimlerle kullanamayız. Çünkü biz bu dili böyle kullanmaya devam edersek, bizden sonrakiler de Türkçe"yi bu şekilde tanıyacak ve konuşacak.

Aslında diller düşünürlerin, sanatçıların, ozanların yazarların yazıları ile büyür ve gelişim gösterir. Bir dili en iyi biçimde kullanan ve motif işleyen yine onlardır. Sanırım dilimizi arındırma konusunda en büyük pay ve emek yine yazar, düşünür ve sanatçılarımıza düşüyor. Çünkü onlar konuşmalarında ve yazılarında öz Türkçe"yi kullanırlarsa bu tarz halka da yansiyacak ve yerleşecektir.

Unutmayalım ki; "Kullanılması derecesinde kesinleşen tek alet dildir" *Washington Irving*.

Eğitim her toplum için büyük bir önem taşır. Çünkü bir milleti yücelten, bağımsız kılan, sosyal yaşamda belirli bir mevkiye ulaştıran, saygınlık kazandıran muhakkak ki eğitimidir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde yüksek öğrenime önem verilmiş ve medreseler açılmıştır. Tam bir eğitim yuvası olan medreseler zamanla asıl niteliğini yitirmiştir.

XVIII. ve XIX. yüzyıllarda Batı ülkeleri örnek alınarak okullar açılmıştır. Okullarımız devlet kontrolünden çıkmış ve milli eğitim sistemi yok olmaya mahkum olmuştur.

İşte bu nedenle eğitimde milli bir yapının oluşması için 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanuna göre; bütün eğitim kurumları bir çatı altında toplanarak eğitimde dağınıklık giderilmiştir. Eğitim işlerinin yürütülmesi için Milli Eğitim Bakanlığı kurulmuştur. Ayrıca, eğitim yaşı dışında kalan ve eğitim görmeyen halka, Halk Eğitim çalışmaları başlatılmıştır.

İşte bu gelişmelerle Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitim politikası yavaş yavaş çizilmeye başlanmış, Türk insanında düşmana karşı verilen mücadelenin cehalete karşı da verilmesi fikri uyanmıştır. Bunu Atatürk'ün deyişini ile şöyle açıklayabiliriz; "Bir millet irfan ordusuna malik olmadıkça savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin, o zaferin yaşayacak nitelikler vermesi ancak irfan ordusuyla kaimdir."

Toplumun modernleşmesi, yenileşmesi, atılımcı bir karakter kazanması için eğitim ve öğretimin yaygınlaştırılması ve en üst seviyeye ulaştırılması gerekir.

Ancak bu şekilde karanlığın içindeki ışığı yakalayabiliriz. *Chesterfield*'in söylediği gibi "Gerçekten bilgi ağacını dikelim ki, yaşlandığımız zaman gölgesinde barınacak bir yerimiz olsun"

Bugün eğitim politikamızın şu iki temel esasa dayanması şarttır:

- Eğitim, milli olmalıdır: Verilen eğitim, Türk ulusunu başarıya götürecektir. Güçte olmalıdır. Eğitimin milli birlik ve beraberliğe zarar vermeyecek nitelikler taşıması gerekir.

- Eğitim, çağdaş olmalıdır: Türk eğitim sistemi bilimin gösterdiği yolda, yenilikçilik göstermeli, aynı zamanda, yeni fikir ve buluşlara açık olmalıdır.

Goethe'nin belirttiği gibi; "Bilim bütün dünyanın malıdır; ulusların sınırlarını tanımaz."

Eğer bugün bizler dünya ülkeleri arasında belirli bir saygınlığa ulaşmak istiyorsak, toplumumuzun en yüksek refah seviyesine çıkabilmesini hedefliyorsak, en büyük yatırımları eğitim ve bilim üzerine yapmalıyız.

Bizlere yani gelişim gösteren Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin dinç beyinlerine gelecekte büyük ihtiyaç olacaktır. Yoğrulmamış bir hamur gibi, şekillendirilmeyi bekleyen bu dinç beyinlerin bir zerresi ilimle değerlendirildiği sürece, gelecekte hem insanlığa hem de gelişen Türkiye'ye güç kazandıracaktır. Çünkü "eğitim, meyvenin kendisi değil, bilgi ağacından meyve toplamaya yarayan bir merdivendir" *Bernard Shaw*...

Ayrıca "Devletçilik" ilkesinin doğrultusunda geleceğe dönük icraat ve sanayi planları yaparak, uygulanabilmektir.

Madencilik: Devletin kurmakta olduğu ağır sanayi, geniş ölçüde madene dayanıyordu. İhtiyaç duyulan kaynakların yerleri, nitelikleri ve rezervleri bilinmiyordu. Bu sebepten dolayı Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü kuruldu.

Cumhuriyetin ilk yıllarında temelleri atılan MTA'nın bugün çalışmalarını arttırması gerekir. Sahip olduğumuz tüm yer altı zenginliklerinin bulunup işlenmesi ülke ekonomisi için şarttır.

Ulaşım: Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik gelişim hamlesini yapabilmesi için yola ihtiyaç vardı. Bunun için demiryolu, karayolu, deniz yolları önemle ele alınmış ve şehirlerimiz bu çalışmalarla birbirine bağlanmıştır.

Muhakkak ki ulaşım devlet hizmetlerini her yere eşit şekilde yaymak, yurdun güvenliğini sağlamak ve milli ekonomiyi geliştirmek için şarttır.

Fakat günümüzde ulaşımın büyük çoğunluğunu karayolu ile yapıyoruz. Oysa ki karayolu ile nakliyat ve ulaşım, ülke ekonomisi için çok daha külfetlidir. Bunun yerine yeni demir yolları yaparsak her yönüyle bize yarar sağlayacaktır.

1- Demiryolu ile ulaşım ve nakliyat daha ucuza mal olur.

2- Demiryollarının ömrü, karayollarına nazaran daha uzun ömürlüdür.

3- Demiryolları, ile daha az zamanda, daha fazla ulaşım ve nakliyat sağlanabilir.

Sanırım bu söylediklerime en güzel kanıt Atatürk'ün şu sözleri olacaktır. "Demiryolu, memleketin tüfekten, toptan daha önemli güvenlik silahıdır."

Ekonomi, toplumun yaşam mücadelesidir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarım, endüstri çalışmaları ve ulaşım gibi konular ciddi bir biçimde ele alındı. Atatürk 17 Şubat 1923'te İzmir'de, Türkiye İktisat Kongresi'nde yaptığı bir konuşmada, "Siyasî ve askerî zaferler, ne kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferler ile taçlandırılmazlarsa kazanılan zaferler yaşayamaz, az zamanda söner" dedi.

Atatürk bu konuşmasında, gerçek egemenliğin ekonomik gelişim ile gerçekleşeceğini açıklamıştır.

Tarım: O yıllarda Türkiye ekonomisi daha çok tarıma dayalıydı. Tarımı geliştirmek için çiftçiye kredi, makine, araç - gereç ve tohum gibi

temel ihtiyaçlar sağlandı. Ayrıca, toprak reformu ve Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün kurulması gibi önemli başarılarla imza atılmıştır.

Şimdi artık sıra bizde. Yapılan tüm faaliyetleri geliştirmek bizim elimizde. Şu anda sahip olduğumuz tüm topraklarımızı en iyi şekilde kullanmalıyız. Çiftçilerimize, tarım alanında hem bilgi vermeli, hem de çeşitli kolaylıklar sağlamalıyız.

Sanayi: Cumhuriyet'in ilk yıllarında hiçbir alanda sanayi kuruluşumuz yoktu. Kurtuluş savaşı biter bitmez ilk iş olarak İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde millî sanayinin kurulabilmesi için, sanayi alanında önemli kararlar alınmıştır. Bu kararlar doğrultusunda çeşitli illerimizde pamuklu dokuma fabrikaları, kâğıt fabrikaları, seramik ve cam fabrikası gibi önemli işletmeler kurulmuş ve ağır sanayinin ilk temelleri atılmıştır.

Bugün bize düşen en büyük görev; ülkemizin coğrafi konumundan ve doğal zenginliklerinden yararlanarak ülke ekonomisini kalkındıracak sağlıklı yapılar inşa etmektir.

Günümüz toplumları artık büyük bir kültür ve ekonomi savaşı içindedir.

Kim daha fazla üretken hale gelirse, kendi kültürünü, benliğini, örf ve adetlerini yitirmeden bilimin yeniliklerine açık olabilirse, her türlü güç o milletin elinde olur.

Cumhuriyet döneminde bu vatanın topraklarına serpilen tohumların filizlenme zamanı gelmiştir. Bu filizlerin zarar görmeden gelecekte köklü birer ağaç olması bizim elimizdedir.